

obzornik

glasilo delovne skupnosti

Petindvajset let samoupravljanja na Brestu

BREST je v svojih osemindvajsetih letih dela iz gospodarsko malo pomembnih žagarskih obratov prerasel v eno izmed največjih podjetij jugoslovanske pohištvene industrije, v moderno industrijsko proizvodnjo. S tem je ustvaril tudi trdne osnove za hitrejši in bogatejši gospodarski razvoj celotnega območja občine Cerknica, ki se je iz zaostalega in nerazvitega območja prebila med razvitejša slovenske občine.

Prav gotovo je k temu izredno naglemu in dinamičnemu gospodarskemu razvoju prispeval razvoj samoupravnih odnosov, ki so delavcem dali pravico in odgovornost, da odločajo o rezultatih svojega dela in jih s tem resnično približali k soustvarjanju odnosov v naši družbi.

Že nekaj mesecev zatem, ko je bil sprejet Temeljni zakon o gospodarjenju z državnimi gospodarskimi podjetji, je na Brestu 1. oktobra 1950. leta zasedal prvi delavski svet, do konca leta 1950 pa so začeli delovati tudi obratni delavski sveti.

Prav ta revolucionarni začetek samoupravljanja je odprl možnosti za lastni perspektivni razvoj, pa naj bodo to proizvodne usmeritve, investicijski razvoj, kadri ali obdelava tržišč. Že ob prvih korakih samoupravljanja so se delovni ljudje Bresta znašli pred pomembnimi odločitvami: kako zaposliti čimveč ljudi, kaj bo tržišče, ki je bilo takrat administrativno plansko usmerjeno,

sprejelo? Napraviti je bilo treba odločen in odločen premik od primarne proizvodnje v finalizacijo izdelkov. Iz te samoupravne odločitve je v naslednjih letih zrasla po Brestovih obratih moderna proizvodnja pohištva. V teh letih so bili napravljeni tudi prvi koraki na tuja tržišča.

Desetletje 1950–1960 pomeni za Brest obdobje velikih naporov, hkrati pa tudi pomembnih delovnih podvigov. V tem obdobju sta požara popolnoma uničila tovarniška objekta v Martinjaku leta 1954 in v Cerknici leta 1959. Kolektiv je z lastnimi rokami postavil nove objekte, nov Brest. Pri vsej tej požrtvovalnosti in samoodpovedovanju je imelo

nadvse pomembno vlogo prav samoupravljanje, ki je lahko animiralo slehernega delavca, da se je pridružil k skupnim naporom za skupni razvoj.

V letu 1961 je prišlo še do ene pomembne samoupravne odločitve o izgradnji tovarne ivernih plošč, ki je bila prva tovrstna tovarna v Sloveniji in je vrsto let proizvajala najkvalitetnejše iverke na jugoslovanskem trgu.

V šestdesetih letih, ko so bile glavne investicije končane, so bile pred Brestovo samoupravno skupnostjo nove težavne naloge: zagotoviti intenzivno izkoriščanje novih kapacitet, na tej osnovi pa krepiti življenjski standard zaposlenih in njihovo socialno varnost. V tem času se je podjetje organizacijsko in samoupravno utrdilo, vrednost proizvodnje pa se je več kot podvojila. Hkrati je naraščal tudi standard, ki je bil v času velikih investicij precej prizadet. Vsaj delno zadovoljivo je uspelo rešiti tudi stanovanjsko krizo.

Globlja vsebina samoupravljanja se je kazala prav v nenehni skrbi za socialno varnost delav-

(Konec na 2. strani)

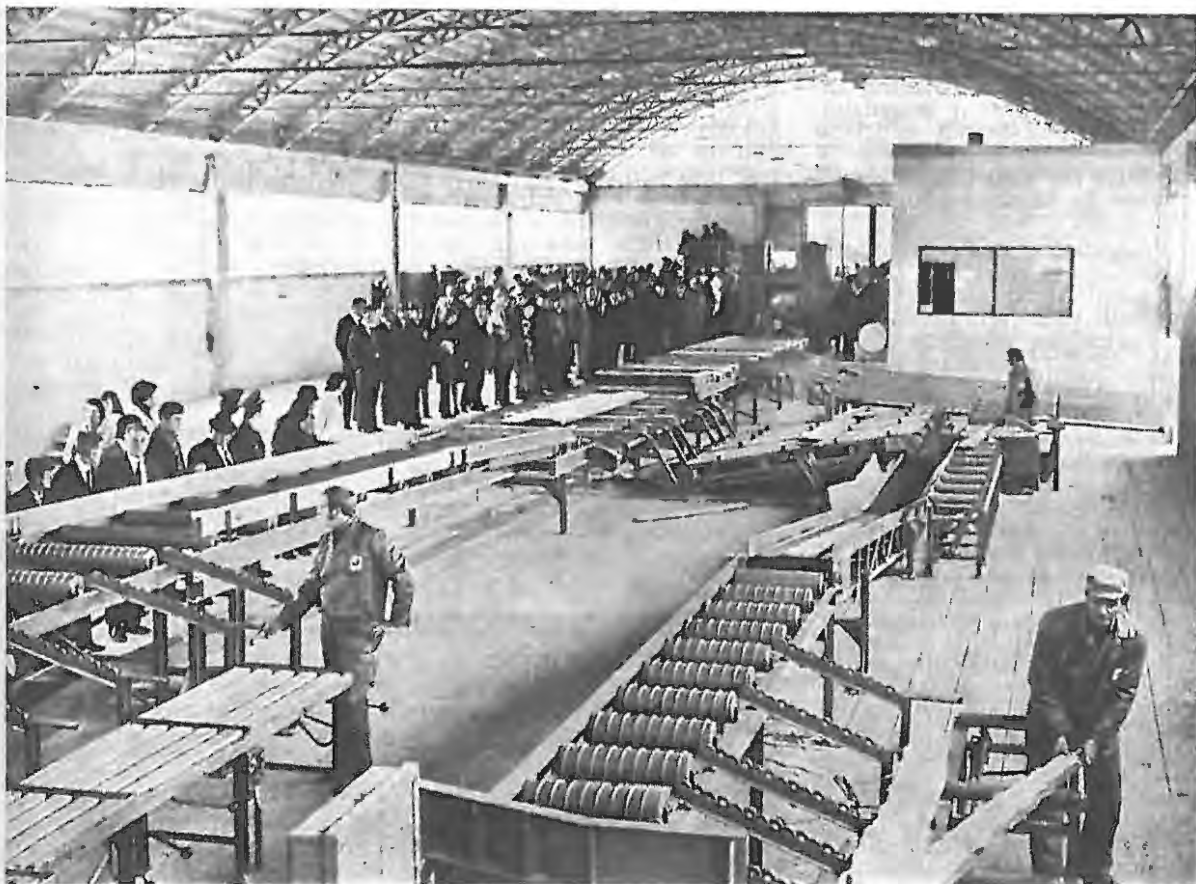
Še eno priznanje samoupravljalcem

BREST PREJEL NAJVIŠJE OBČINSKO PRIZNANJE
»19. OKTOBER«

Prav v jubilejnem letu delavskega samoupravljanja, ko ocenjujemo prehojeno pot pri graditvi in poglobljanju samoupravnih socialističnih odnosov, so Brestovi samoupravljalci dobili še eno pomembno priznanje. Poleg priznanja Republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije za izjemne dosežke pri razvijanju in utrjevanju samoupravnih družbenih odnosov je Brest na nedavni svečani seji skupščine občine Cerknica ob letošnjem občinskem prazniku dobil najvišje občinsko priznanje »19. oktober«.

To priznanje je dobil, kot je rečeno v obrazložitvi, ob 25. obletnici samoupravljanja za doseženo visoko razvojno stopnjo samoupravnih socialističnih in medsebojnih odnosov, za stalno skrb za dvig družbenega standarda in socialne varnosti delavcev, za strokovno izobraževanje in štipendiranje kadrov, za sodelovanje s krajevnimi, samoupravnimi interesnimi in drugimi skupnostmi, družbenopolitičnimi skupnostmi, za povezovanje z združenim delom v občini in izven nje, za organizacijo sodobne tehnologije, dosežene poslovne rezultate na domačem in tujem trgu.

Priznanje »19. oktober« sta dobila še občinska gasilska zveza za dvajsetletno uspešno delovanje in Tone Kraševac za dolgoletno družbenopolitično delo in za njegov prispevek h krepitvi medbožinskega sodelovanja v notranjsko-kraški regiji.

S svečane otvoritve nove moderne žagalnice v Tovarni lesnih izdelkov Stari trg

Rešitve v večji prodaji

KAKO SMO GOSPODARILI V DEVETMESEČNEM OBDOBJU

PROIZVODNJA ZA 17 Odstotkov NAD PROIZVODNJO V ENAKEM OBDOBJU LANI • PRODAJA ZAOSTAJA ZA RASTJO PROIZVODNJE • IZVOZ KREPKO POD PLANOM • ZALOGE GOTOVH IZDELKOV PREVISOKE • STOPNJA OSTANKA DOHODKA MINIMALNA • OSEBNI DOHODKI 7 Odstotkov NAD PLANOM • TEŽAVE Z URESNIČEVANJEM STABILIZACIJSKEGA PROGRAMA NA PODROČJU PRODAJE IN IZVOZA • REŠITVE V VEČJI PRODAJI

Za letošnje devetmesečno obdobje gospodarjenja je značilno neugodno gospodarsko stanje, ki se je izboljšalo po znižanju zveznega prometnega davka in po spremembi pologa za potrošniške kredite. Recesija na zunanjih trgih in naraščanje cen zaostrojuje konkurenčno sposobnost, tako, da je izvoz, nekdanji pomemben delež plasmana, dosegel zelo nizko raven. Prav gotovo, da na manjši izvoz vpliva tudi neorganiziran in neusklajen nastop na tujih trgih, kar je osnova za večjo prodajo v izvozu.

Obseg proizvodnje je v prvih devetih letošnjih mesecih znašal 335.703.000 dinarjev in je za 17 odstotkov nad obsegom proizvodnje v enakem lanskem obdobju. Najugodnejša rast proizvodnje je v Tovarni pohištva Cerknica, ki je proti koncu prvega polletja svoj proizvodni program razširila še na proizvodnjo izdelkov za ameriško tržišče. Ta posel zahteva vso pozornost, ker je po svoji usmerjenosti zanimiv. Nekoliko slabši obseg proizvodnje je dosežen v Tovarni pohištva Stari trg, ki je glede na slabšo prodajo celo omejevala proizvodnjo.

Ocenjujemo, da bo obseg proizvodnje v naslednjih mesecih hitreje naraščal glede na izkoriščene dopuste in na nekoliko ugodnejšo prodajo. Zavedati se moramo, da sta obseg proizvodnje in rast produktivnosti osnova za ugodnejši razvoj in rast sleherne temeljne organizacije.

Kar zadeva nabavo, smo zlasti uvozu posvetili vso pozornost, ker je bila od tega odvisna kontinuiteta proizvodnje. Opaziti je veliko večjo stabilnost cen in celo nekatere pocenitve. V primerjavi z lanskim letom smo letošnji zmanjšali uvoz za 48 odstotkov, kar je prav gotovo uspešen korak pri uresničevanju stabilizacijskih prizadevanj.

Prav gotovo je vprašanje prodaje poleg gibanja zaloga gotovih izdelkov najbolj problematično področje. Prodaja na domačem trgu je stagnirala vse do polovice leta, ko je bil znižan zvezni prometni davek za pohištvo in spremenjen polog za potrošniške kredite. V tem obdobju je tudi izvoz, ki se je v preteklih letih pokazal kot ventil v prodaji, zaostajal za planiranim. Recesija na ameriškem trgu je pogojevala preusmeritev izvoznikov na domači trg, kjer je bila konkurenca izredno močna, vpraševanje pa pod pričakovanji.

Kljub takšnim pogojem je dosežena prodaja na domačem trgu za 2 odstotka nad lansko v ena-

kem obdobju. Vendar pa pričakujemo, da bo plan prodaje izpolnjen le s 60 odstotki. Pomembno je ugotoviti, da tudi prodaja primarnih izdelkov ni dosegla pričakovanj. To je pomembno, če upoštevamo, da se v prejšnjih letih stagnacija v prodaji pohištva ni ujemala s stagnacijo v prodaji primarnih izdelkov.

Doseženi izvoz znaša 82 odstotkov izvoza v enakem obdobju lani. Vse to nas navaja k oceni, da zastavljenega plana izvoza letos ne bomo izpolnili.

V primerjavi z lanskim letom je bistven izpad izvoza žaganega lesa, ki smo ga lani v glavnem izvažali na italijansko tržišče. Letos je povpraševanje na tem trgu bistveno manjše, tudi cene so bistveno nižje.

Proti koncu polletja smo v Tovarni pohištva Cerknica pričeli z izvoznim programom za ameriško tržišče. Pričakovanja o realizaciji izvoza na vzhodna področja pa v tem obdobju niso bila uresničena. Kljub temu pa moramo ta tržišča obdelovati in jim posvetiti vso pozornost.

Prav gotovo morajo ustrezne službe v smislu stabilizacijskega programa pripraviti konkretne akcije in predloge po temeljnih organizacijah in izdelkih za večjo prodajo doma in v izvozu. Tako pripravljene programe morajo biti obvezujoči in po rokih usklajeni s proizvodnjo in ostalimi dejavniki.

Doseženi celotni dohodek, obračunan po enakih izhodiščih kot lani, je ostal na lanski ravni. Osebnih dohodkov so za 7 odstotkov nad planiranimi, medtem ko so v primeri z enakim obdobjem lani višji za 21 odstotkov. To je rezultat hitrejšega povečevanja osebnih dohodkov v lanskem zadnjem tromesečju in ne letošnjega povečevanja osebnih dohodkov. Kljub nižji rasti osebnih dohodkov nasproti življenjskim stroškom pa moramo ugotoviti, da je njihova rast v skladu z doseženimi učinki gospodarjenja in z doseženim dohodkom.

Le z rastjo teh kategorij lahko pričakujemo tudi hitrejšo rast osebnih dohodkov. Poprečni osebni dohodek na delavca znaša v preteklih devetih mesecih 2831 dinarjev.

Stopnja akumulacije znaša v letošnjih devetih mesecih 5,4 odstotka in je dejansko na polovici dosežene stopnje v enakem obdobju lani. Prav gotovo je tako nizka stopnja akumulacije posledica večjih zaloga gotovih izdel-

kov. Hitrejša rast proizvodnje kot prodaje se namreč kaže v naraščanju zaloga gotovih izdelkov.

Koeficient obračanja obratnih sredstev je letos za 27 odstotkov slabši kot v enakem obdobju lani. Vse kategorije obratnih sredstev razen gotovih izdelkov kažejo letos ugodnejše tendence.

Prav gotovo se glede na dosežene rezultate in ocenjene tendence po posameznih poslovnih področjih pojavlja vprašanje celovitega uresničevanja sprejete stabilizacijskega programa. To zlasti velja za prodajno področje, ki je izhodiščno in glede na sedanje stanje prav gotovo osnovno. Poleg tega smo sedaj pred sprejemanjem letnega plana, v katerem bomo konkretizirali polletne in letne akcije, da bi dosegli čim bolj ugodne rezultate.

Ugodni rezultati so v Tovarni pohištva Cerknica

Lahko pa pričakujemo, da bo z obratovanjem nove tovarne ivernih plošč in nove žagalnice proizvodnja hitreje naraščala in s tem odpirala možnosti za ugodnejše gospodarjenje. Stanje je

resnično resno in le z največjimi napori vseh delavcev, zlasti pa strokovnega kadra, lahko pričakujemo ugodnejšo prihodnost.

B. Mišič

Petindvajset let samoupravljanja na Brestu

(Nadaljevanje s 1. strani)

cev in urejanje medsebojnih odnosov. Z leti sta se ob zapletenosti in ob vedno novih pogojih gospodarjenja krepila tudi strokovnost samoupravnih odločitev in vpliv neposrednih proizvajalcev. Brest je že leta 1965 zastavil decentralizacijo samoupravljanja in delitve dohodka po poslovnih enotah. Čeprav je bila tedaj takšna poslovna in samoupravna usmeritev predmet mnogih razprav, so kasnejši družbeni razvoj in nove ustavne spremembe samo potrdile takšno usmeritev.

Leta 1970 se je k Brestu pripojilo podjetje Gaber, proizvajalec kuhinj, s katerim je Brest že prej več let uspešno poslovnotehnično sodeloval in ki je prav v teh letih dokončal modernizacijo svojih proizvodnih kapacitet.

Z nenehnim razvojem Bresta se je strokovno izpopolnjeval tudi kader, ki si je v teh letih razvoja podjetja pridobil bogate izkušnje. Posebna pozornost je bila posvečena izobraževanju in izpopolnjevanju zaposlenih, zlasti še, da bi si zagotovili strokovni kader z domačega območja. Ta skrb se je kazala v sistematičnem štipendiranju ustreznih kadrov, kontinuiranem organiziranju dela dislociranih oddelkov tehniške lesne srednje šole v Cerknici ter organizaciji dopolnilnega in izrednega študija že zaposlenih.

Vzporedno z rastjo rezultatov poslovanja je rasel tudi življenjski standard zaposlenih, pa tudi prebivalstva na tem območju, ki je življenjsko povezano z Brestom. Skrb za standard se kaže tudi v organizirani družbeni prehrani in stanovanjski politiki.

Že v začetku leta 1972 so Brestove poslovne enote na osnovi soglasja vseh sprejele samoupravni sporazum o oblikovanju ter delitvi dohodka in osebnih dohodkov, na podoben način pa so poslovne enote že tedaj odločale o vseh pomembnejših zadevah (letni plan, investicijske naložbe ipd.). Tako so se že v prejšnjih letih med poslovnimi enotami Bresta oblikovali takšni ekonomski odnosi kot jih terjajo ustavne spremembe. Temeljne organizacije združenega dela so tako organsko zrastle iz dolgotrajne graditve samoupravnih in poslovnih odnosov ter iz življenjskih zahtev neposrednih proizvajalcev; zatoj ne pomenijo zgolj formalne zadostitve ustavnim in zakonskim zahtevam.

Brest je bil tako konstituiran v zakonsko zahtevanem roku in med prvimi slovenskimi delovnimi organizacijami vpisan v register.

V teh letih je pomembna tudi samoupravna odločitev Brestovih temeljnih organizacij, da z združenimi lastnimi sredstvi in s pomočjo kreditov poslovnih bank zgradi novo tovarno ivernih plošč. Po podatkih srednjeročnega programa razvoja Bresta bo tako v letu 1977 obseg proizvodnje prav zaradi vpliva nove tovarne znašal okrog 70 milijonov dinarjev, obenem pa se bo bistveno izboljšala akumulativna in reprodukcijska sposobnost podjetja, kar bo bistveno vplivalo na celotni gospodarski razvoj občine.

Skladno z ustavnimi intencami o povezovanju proizvodnje in trgovine je Brest leta 1974 pristopil v sestavljeno organizacijo združenega dela Slovenijales. Ob tem velja poudariti, da si Brest v okviru sestavljene organizacije intenzivno prizadeva za oblikovanje trdnih ekonomskih odnosov med proizvodnjo in trgovino na ustavnih temeljih. Brest tudi zelo aktivno sodeluje v akciji za povezovanje gozdarstva in lesne industrije na notranjokraškem območju, s čimer bi zagotovili usklajeno gospodarsko rast tega področja.

Tako se je v petindvajsetih letih samoupravljanja Brest izoblikoval v trdno samoupravno in ekonomsko tvorbo. Temeljne organizacije združenega dela so kljub posameznim slabostim, ki so še očitne, povsem zaživele kot povsem samostojne organizacije, ki pa se na osnovi solidarnosti in vzajemnosti povezujejo v čvrsto delovno organizacijo, obenem pa se ustvarjalno samoupravno povezujejo tudi z drugimi organizacijami združenega dela.

Prav v letu, ko lahko s ponosom gledamo na prehojeno pot v utrjevanju in poglobljanju samo-

upravnih odnosov in s trdno samozavestjo gradimo prihodnost, še pravičnejše in še bolj humane medčloveške odnose, je BREST dobil veliko in dragoceno priznanje.

Republiški svet zveze sindikatov Slovenije je Brestu podelil priznanje samoupravljalca za izjemne dosežke pri razvijanju in utrjevanju samoupravnih družbenih odnosov.

Poudariti velja tudi njihovo tesno sodelovanje s krajevnimi skupnostmi in samoupravnimi interesnimi skupnostmi, saj je tudi njihovo delovanje v veliki meri odvisno od gospodarskih rezultatov Bresta in pripravljenosti njegovih delavcev, da samoupravno sodelujejo pri rasti in razvoju celotne občine. Zato ni slučajno, da številni Brestovi delavci aktivno delujejo v samoupravnih organih in družbeno političnih organizacijah v delovni organizaciji in izven nje.

Da se samoupravni odnosi na Brestu še poglobljajo in krepijo, pričajo tudi naslednja prizadevanja: proučevanje možnosti za ustanovitev novih temeljnih organizacij; usklajevanje samoupravnih aktov z novimi ustavnimi in zakonskimi zahtevami; dograjevanje že dokaj izoblikovanega informativnega sistema; čedalje večja naloga in vpliv družbeno političnih organizacij na oblikovanje samoupravnih odnosov; vse večja vloga in aktivnost samoupravne delavske kontrole; temeljita priprava gradiva za samoupravno odločanje delavcev; zagotavljanje demokratičnega in samoupravnega postopka pri sprejemanju vseh odločitev in podobno.

Petindvajsetletno dosledno oblikovanje in dograjevanje samoupravnega sistema na Brestu dokazuje, kako ta oblika medčloveških odnosov pogojuje naš celotni gospodarski in družbeni razvoj ter napredek.

ODNOSI PROIZVODNJA — TRGOVINA

S SEJE SEKRETARIATA SVETA ZVEZE KOMUNISTOV SOZD SLOVENIJALES

13. oktobra je bila seja sekretariata Zveze komunistov SOZD. Na seji je bila razprava o poročilu za sejo predsedstva ZK ZKS.

V poročilu sekretariat ugotavlja, da je pot povezovanja težka, da zadevamo pri tem na kup objektivnih in subjektivnih ovir, da moramo s strpnostjo graditi

SOZD. Kljub vsemu pa vsi, ki se povezujejo v SOZD, soglašamo, da so delavci močno zainteresirani, saj zahtevajo uresničitev ti- stega, za kar so z referendumom glasovali.

Sekretariat sveta Zveze komunistov SOZD je to poročilo pripravil za predsedstvo CK ZKS in za razgovor z nekaterimi vodilnimi osebnostmi, kar naj bi bila nova spodbuda za povezovanje.

Brestove samoupravljalce je pozdravil predsednik SO tov. Tornič

O vprašanjih izvoza-novi izvozni posli

Lesna in pohištvena industrija sta na področju izvoza še naprej v dokaj neugodnem položaju, čemur je seveda neposredno kriva splošna recesija gospodarstva v Evropi in v svetu.

Posledice takega stanja so negativno kažejo tudi v nazadovanju naših izvoznih možnosti. Čeprav se možnosti za izvoz nekoliko popravljajo, predvsem v Združene države Amerike in v nekatere skandinavske države, ni realnih možnosti za realizacijo plansko postavljenih izvoznih obveznosti za leto 1975.

Tudi za to, kar smo letos v izvozu dosegli, je bilo potrebnih veliko naporov v ne vedno ugodnih pogojih, predvsem kar zadeva ekonomsko plat, vendar vse kaže, da se bo vztrajnost pri obdelavi tudi manj pomembnih poslov odrazila pri osvajanju novih modelov pohištva za izvoz.

Tako smo v zelo kratkem času vključili v proizvodnjo program stilnih masivnih kredenc za ameriško tržišče, kjer so vsi pogoji za prodajo blizu milijon dolarjev v letu 1976.

Prve pošiljke so že pokazale, da takšno pohištvo za Tovarno pohištva Cerknica sicer ni specialnost, je pa primerno za določen proizvodni trak. S takim poslom, ki bo v proizvodnji gotovo vse leto, bo zagotovljena kontinuiteta tudi pri prodaji.

Pri obdelavi poslov za masivno pohištvo je bilo letos mnogo več ponudb kot sicer; tudi množica vzorcev, ki so bili poslani zainteresiranim kupcem, to potrjuje; vendar se mnogo prepočasno vključujemo v ostre pogoje in zahteve kupcev. Pri slehernem izdelku nam konkurenca s svojimi nižjimi cenami otežuje vključitev v posel. Kljub temu pa smo tudi na tem področju zaključili nekatere nove posle za Združene države Amerike in za nekatere skandinavske dežele.

V Tovarni pohištva Martinjak so vključili v proizvodnjo nove modele stolov in foteljev za domače tržišče in za izvoz v Združene države Amerike.

Ti novi modeli stolov so namenjeni velikim in uglednim tovarnam, tako da pri solidni in sprotni dobavi tudi v teh poslih lahko pričakujemo kontinuiteto dobav vse leto 1976.

Tudi proizvodi iz mehkih lesov — jelovina, borovina, se dobro prodajajo na tržišču Skandinavije, Nizozemske in celo Avstralije, kamor so prodane večje količine teh proizvodov, vendar je nekoliko težav v sprotnosti dobav.

Tovarna lesnih izdelkov Stari trg je celotno proizvodnjo namenila izvozu in doslej dokaj uspeš-

no. S programom toaletnih omarič je dobavitelj vsem večjim trgovskim hišam v Evropi, kjer ga po kvaliteti postavljajo na prvo mesto.

Težave pri tem poslu pa so v tem, da pri naročanju s strani kupcev prihaja do zastojev oziroma, da ni zagotovljena kontinuiteta proizvodnje in s tem tudi prodaja.

Trenutno je najtežje zagotoviti izvoz kuhinjskega pohištva, ne toliko zaradi kvalitete, temveč predvsem zaradi ostalih pogojev: dobavni roki, cene in drugo.

Pogovarjali smo se s številnimi zainteresiranimi kupci, prirajali razstave, pošiljali vzorce, opremljali celotna stanovanja, vendar je hila konkurenca vedno bolj prilagodljiva v cenah kot so

bile naše ponudbe. Pogovori s kupci še vedno trajajo, vendar že prvi stiki kažejo oster konkurenčni boj.

Vrsta novih modelov kompletnih dnevnih sob in kuhinj, ki jih bomo prikazali na letošnjem Salonu pohištva v Beogradu, so namenjeni predvsem vzhodnemu tržišču in državam v razvoju. To je tudi odraz naših prizadevanj za vključitev na katerokoli zunanje tržišče v svetu.

Razumljivo, da nastajajo v proizvodnji v zvezi z novimi posli tudi težave zaradi pravočasne oskrbe s surovinami in materiali, vendar so to vprašanja, ki se ne bi smela odražati pri dobavnih rokih in kvaliteti blaga za izvoz, zlasti v sedanji, dokaj težki izvoznici situaciji.

F. Turk

Stabilizacija trajna naloga

S SEJE MEDOBCINSKEGA SVETA ZVEZE KOMUNISTOV

Na pretekli seji medobčinskega sveta Zveze komunistov — bila je 23. oktobra v Postojni — je bila v težišču ocena družbeno-političnega stanja v notranjsko-kraški regiji.

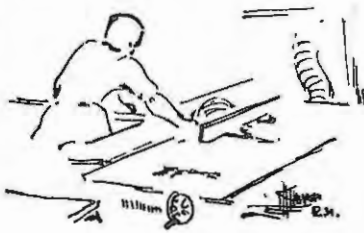
Uvodno poročilo sekretarja in razprava sta opozorila predvsem na naslednja vprašanja:

— Stanje v gospodarstvu se v primerjavi s preteklim letom ni bistveno spremenilo; največ težav je v lesni industriji, ki predstavlja jedro gospodarstva notranjsko-kraških občin. Najbolj problematična sta kopicenje zalog gotovih izdelkov in izvoz, čeprav je v zadnjih mesecih opaziti izboljšanje.

— Posebno pozornost je treba posvetiti uresničevanju stabilizacijskih programov. Marsikje so to akcijo vzeli zgolj formalistično in je ne povezujejo z dograjevanjem samoupravnih odnosov, kar se kaže tudi v tem, da v stabilizacijska prizadevanja niso v celoti pritegnili jedra delavcev. Koordinacijski odbori pri SZDL morajo ob rezultatih devetmesečnega poslovanja oceniti uresničevanje stabilizacijskih programov. Pri tem je potrebno zaostri tudi odgovornost osnovnih organizacij Zveze komunistov pri stabilizacijskih prizadevanjih. V zavesti slehernega delavca se mora izoblikovati spoznanje, da je stabilizacija trajna naloga in ne le trenutna, formalna akcija, pri tem osveščanju pa morajo posebno vlogo imeti prav komunisti. Posebej je potrebno preveriti tudi stabilizacijska prizadeva-

nja na področju skupne in splošne porabe.

— Pospešiti je potrebno integracijska gibanja znotraj regije, pa tudi povezave z drugimi organizacijami združenega dela. Pri tem je bilo posebej opozorjeno na različne interese pri povezavi v kmetijstvu, slabe rezultate integracij v gostinstvu (Jama Postojna — gostinstvo Cerknica), počasnost in premajhna učinkovitost integracij v trgovini, čimprej pa bo potrebno razčistiti tudi osnovne ekonomske odnose v povezavi v lesni industriji (odnosi v Slovenijalesu in Unilezu). Povezovanje lesne industrije in gozdarstva teče po zastavljenih načrtih. Posebej je bilo poudarjeno, da morajo vse inte-

gracijske povezave temeljiti na resničnih in neposrednih interesih delavcev v temeljnih organizacijah.

— Nadaljevati je treba akcijo za oblikovanje srednješolskega centra v Postojni in težiži za tem, da bo zaživela celodnevna šola povsod tam, kjer so za to osnovne možnosti.

— Dosti več pozornosti je treba posvečati tudi organiziranju strokovnega, predvsem pa družbeno-političnega izobraževanja delavcev — samoupravljalcev.

— Preveriti je treba uresničevanje družbenih dogovorov o kadrovski politiki.

Ocena se je dotaknila še vprašanj informiranja, kadrovske politike in usposabljanja članstva Zveze komunistov, organiziranosti na medobčinski ravni ter povezanosti družbeno-političnih organizacij in pravosodja v samoupravni socialistični družbi.

Nedvomno je sprejeta ocena dokaj trdna osnova za prihodnje delo osnovnih organizacij Zveze komunistov na tem območju.

Ker dosedanji sekretar tov. Tone Kraševac odhaja na novo službeno mesto, je bil za novega sekretarja medobčinskega sveta izvoljen tov. Marko Černetič iz Ilirske Bistrice.

B. Levec

Delavci in gostje so si z zanimanjem ogledali novo žago

Letošnje razprodaje

Pri vsaki zamenjavi programa, posebno sestavljenega, je nujno, da ob koncu proizvodnje ostanejo v skladiščih določene količine elementov, ki jih ni več moč sestaviti v funkcionalne ambiente in jih zato v trgovinah več ne želijo. Ker smo leta 1974 zamenjali skorajda celotni proizvodni program po zelo hitrem postopku, so nam kajpada ostale na zalogi celo večje količine kot običajno. Poleg tega pa smo morali v začetku tega leta umakniti iz prodaje neuspešen model kuhinje Vega-74, kar nam je povečalo zaloge demodiranih oziroma opuščanih izdelkov.

Vprašanje, kako prodati te izdelke, se je vse letošnje leto pojavljalo bodisi v prizadetih temeljnih organizacijah, bodisi v prodajni službi. Zato je prišlo do odločitve, da poskusimo z organizacijo razprodaj po različnih krajih naše dežele. Za opuščene programe so bile primerno znižane prodajne cene elementov, za demodirane programe pa je bil žrtvovan zaslužek naše trgovine. Ker je bila organizacija razprodaj v lastni režiji, so bile cene lahko znižane za poprečno stopnjo rabatov, ki jih dajemo trgovskim organizacijam.

Odprodaja teh izdelkov se je začela februarja, ko smo skupaj s trgovsko organizacijo Novi dom iz Beograda na Gospodar-

skem razstavišču v Ljubljani organizirali prodajo elementov Barbara po normalnih cenah. Kasneje so sledile razprodaje v Cerknici, Zagrebu, Beogradu in v Murski Soboti. Pripravljamo pa zadnjo letošnjo razprodajo, ki bo novembra v Cerknici. Celotna realizacija tako prodanih izdelkov bo zadovoljiva, saj bo preseгла milijardo starih dinarjev.

Organizacija razprodaj, predvsem v oddaljenih krajih, povzroča seveda kup težav. Potrebno je zbrati skupino ljudi, ki je pripravljena delati v največkrat težkih pogojih kot so doma, dobiti prostor za prodajo in za skladišče, organizirati prevoze strankam, objaviti ustrezno propagando in podobno. Pogosto se tudi zgodi, da del blaga ni prodanega in je nato vrnjeno, kar povzroča hudo kri pri skladiščnih in ustvarja nezaupanje do skupine, ki je vodila razprodajo. Prav pri tem pa opazimo, da so ljudje, ki delajo, namesto pomoči pri odpravljanju napak, največkrat deležni kritike in različnih sumničenj, kar slabi voljo vseh prizadetih.

Ocenimo lahko, da so vse dosedanje razprodaje kljub manjšim napakam uspele. V prihodnje pa želimo več pomoči in manj največkrat neupravičenih kritik.

F. Mele

Uspešno v Murski Soboti

Petnajstega septembra smo v avli kina Park v Murski Soboti končali z razprodajo kuhinje Vega-74 in že opuščene programa Barbara. Razprodaja je trajala petnajst dni.

Prvih deset dni je bil obisk nekoliko slabši, ker je bilo v tem času malo ljudi in so imeli ljudje največ opravil na poljih in s trgatvijo. Zadnje dni, ko se je vreme poslabšalo, se je tudi obisk močno izboljšal. Večina ljudi je prav ob koncu slišala za razprodajo, predvsem prek reklamnih lističev, ki so jih otroci dobivali v šolah in jih nesli domov. Oglase smo dali tudi v lokalni radio in časopis, vendar niso bili ne vem kako učinkoviti. Več kot polovica kupcev je prišla iz okolice tudi po štirideset kilometrov daleč. Težave so bile prav zaradi oddaljenosti krajev in slabih cest, zato nismo mogli mnogim strankam dostaviti pohištva

takoj, ampak se je dobava podaljšala še ves teden po razprodaji. Zaradi majhnega skladiščnega prostora smo elemente naročali sproti, vendar se je dogajalo, da jih nismo dobili ob pravem času, pa jih bolj oddaljenim strankam nismo vozili, da zaradi manjkajočih elementov ne bi razvažali dvakrat.

Čeprav smo se v začetku že bali, da ne bomo dosegli določenega plana prodaje, smo ga kar lepo presegli.

V prodaji so prevladovali kuhinjski elementi, ki so bili na voljo v celoti, manj smo prodali Barbare, ker je bilo manj elementov za kakšne celovite kombinacije.

Obiskovalci so bili zadovoljni in veseli, saj smo bili med prvimi, ki smo organizirali razprodajo v njihovem mestu.

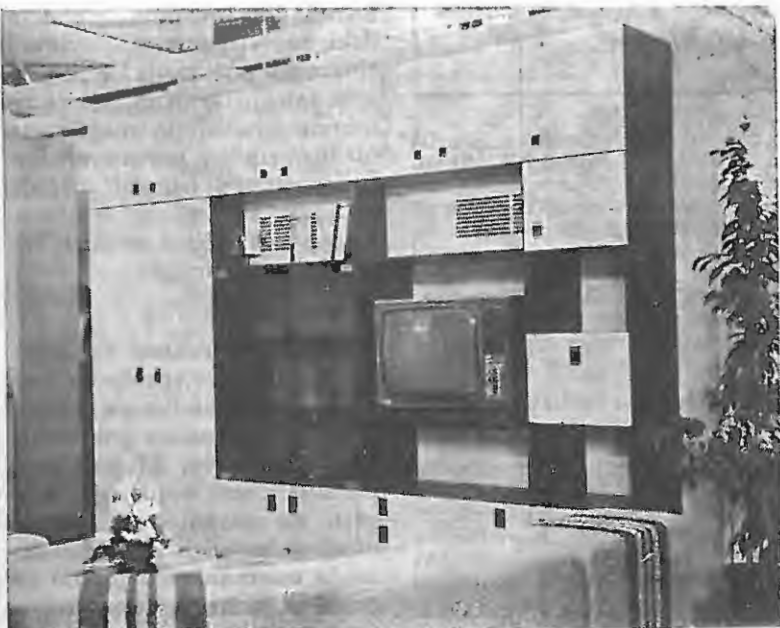
M. Zabret

OBVESTILO

Komisija za prodajo rabljenih osnovnih sredstev BREST Cerknica bo 12. novembra 1975 ob 11. uri prodala na javni licitaciji 23 rabljenih ponjav tovornih avtomobilov.

Kupci bodo morali ponjave takoj prevzeti in plačati, vključno s prometnim davkom.

Licitacija bo v garažah tovornih vozil ob Tovarni pohištva Cerknica.

Iz Brestovega proizvodnega programa — KATARINA

Proslavili smo srebrni jubilej samoupravljanja

TEDEEN SREDI OKTOBRA JE BIL VES V ZNAMENJU PROSLAVLJANJA OB 25. OBLETNICI SAMOUPRAVLJANJA NA BRESTU IN OB OBCINSKEM PRAZNIKU. TE PROSLAVE SO IMELE LETOS SE POSEBNO SVEČANO OBELEŽJE, SAJ SO BILE V LETU, KO PRAZNUJEMO 30. OBLETNICO OSVOBODITVE IN KO LAHKO S PONOSOM GLEDAMO NA VSE DOSEŽKE, KI SMO JIH USTVARILI V SVOBODNI DOMOVINI NA VSEH PODROČJIH NAŠEGA DRUŽBENEGA ŽIVLJENJA

SVEČANA SEJA SKUPNEGA DELAVSKEGA SVETA

15. oktobra je bila svečana seja skupnega delavskega sveta, na kateri so bili poleg dosedanjih predsednikov centralnih delavskih svetov in upravnih odborov, zaslužnih samoupravljalcev in predstavnikov družbeno-političnih organizacij Bresta še predstavniki družbeno-političnih or-

Prvi in sedanji predsednik delavskega sveta — Franc Intihar in Janez Voljč

ganizacij občine, predstavnik medobčinskega sveta Zveze komunistov tov. Marko Černetič in častni član delovne skupnosti Bresta tov. Jože Lesar. Žal ni bilo nikogar izmed vabljenih predstavnikov vodstva in družbeno-političnih organizacij iz SOZD Slovenijales.

Sejo sta vodila prvi predsednik delavskega sveta tov. Franc Intihar in sedanji predsednik tov. Janez Voljč, ki je uvodoma izčrpno orisal razvojno pot Bresta, predvsem pa graditev, oblikovanje in poglobljanje samoupravnih odnosov na Brestu. Pri tem je posebej poudaril, da vsi dosednji dosežki še bolj vztrajneje in še bolj poglobljeno prihodnje delo pri oblikovanju novih medčloveških — samoupravnih odnosov.

V imenu družbeno-političnih organizacij Bresta se je tov. Karel Bahun zahvalil vsem dosedanjim predsednikom delavskih svetov in upravnih odborov za njihov prispevek in nesebično delo pri petindvajsetletni graditvi samoupravljanja in jim izročil priložnostna spominska darila.

Brestove samoupravljalce je v imenu skupščine in družbenopolitičnih organizacij občine po-

zdravil predsednik skupščine občine Cerknica tov. Slavko Tornič. V daljšem nagovoru je orisal pomen in vlogo Bresta v celotnem gospodarstvu občine, poudaril Brestov razvoj z razvojem občine, posebej pa poudaril tesno povezanost Brestovih temeljnih organizacij z najrazličnejšimi samoupravnimi skupnostmi in družbeno-političnimi organizacijami v občini in izven nje. Podčrtal je, da samo vsa usklajena razvijajoča se področja skupno lahko oblikujejo bogato in razvito družbo. Zatem je izročil 37 odlikovanih zaslužnih Brestovim delavcem in samoupravljalcem.

Glavni direktor Bresta tov. Jože Strle je na kratko orisal Brestov gospodarski razvoj, delovne uspehe in gospodarske dosežke, pri čemer se je posebej zahvalil vsem Brestovim delavcem in samoupravljalcem za tesno sodelovanje, saj si brez razvitega samoupravljanja, ki k upravljanju pritegne slehernega delavca, ne moremo predstavljati uspešnega gospodarjenja.

V imenu odlikovancev se je zahvalil tov. Franc Kovač, ki je poudaril, da so prejeta priznanja velika spodbuda vsem za še uspešnejše prihodnje delo.

NOVA ŽAGALNICA JE STEKLA

18. oktobra je bila na Brestu — v Tovarni lesnih izdelkov Stari trg — druga velika slovesnost: svečana otvoritev nove žagalnice. Ta temeljna organizacija, ki ima prav gotovo najdaljšo tradicijo in v katero je bilo v preteklem obdobju najmanj vlaganj, je dobila novo, moderno žagalnico.

Zato ni slučajno, da se je v slavnostnem vzdušju, ob zvokih godbe na pihala, zbralo več sto prisotnih: delavci in upokojenci te temeljne organizacije, mnogi občani Loške doline ter številni gostje, ki so bili pred tem na slavnostni seji občinske skupščine.

Najprej je predsednik delavskega sveta TOZD TLI Stari trg tov. Roman Klepac izčrpno orisal dolgo razvojno pot te temeljne organizacije: težke delovne in socialne razmere pred vojno, oblikovanje in krepitev revolucionarne delavske zavesti, pomembno vlogo delavcev Marofa med revolucijo, povojno graditev, razvoj samoupravljanja in vedno nove delovne uspehe, med katere sodi tudi nova žagalnica.

Po krajšem pozdravnem nagovoru glavnega direktorja tov. Jožeta Strleta je eden najstarejših delavcev kolektiva tov. Jakob

Mulc simbolično prerezal trak in nova žagalnica je stekla. Številni prisotni so si z zanimanjem ogledali moderno tehnologijo. Ganljivo je bilo videti, kako so novo žago občudovali številni upokojeni delavci, ki so na stari in dotrajani žagi pustili toliko svojih življenjskih moči. Tako pomeni nova žaga prav v jubilejnem letu samoupravljanja novo delovno zmago Brestovih delavcev.

PRIJETNA SREČANJA V VSEH TEMELJNIH ORGANIZACIJAH

V teh slavnostnih dneh so bila po vseh Brestovih temeljnih organizacijah in v Skupnih dejavnostih prijetna tovariška srečanja nekdanjih — upokojenih Brestovih delavcev in letošnjih jubilarov. Na teh srečanjih se je spletlo nešteto kramljanj o razvoju Bresta in samoupravljanja, prepletali sta se preteklost in sedanjost, iz katerih raste še lepši in uspešnejši jutrišnji dan.

Prepričani smo, da bomo ob prihodnjem jubileju samoupravljanja pričla še novim delovnim uspehom in še bolj dograjenim medsebojnim odnosom.

B. Levec

Odlikovani Brestovci

Na slavnostni seji Skupnega delavskega sveta, posvečeni 25. obletnici samoupravljanja na Brestu, je bilo podeljenih tudi 37 odlikovanih Brestovim delavcem, zaslužnim za graditev in poglobljanje samoupravnih odnosov in za njihove delovne uspehe. Predloge so posredovali ustrezni organi upravljanja in družbenopolitične organizacije iz Brestovih temeljnih organizacij in iz Skupnih dejavnosti. V imenu predsednika republike tovariša Tita je predsednik skupščine občine Cerknica tovariš Slavko Tornič podelil naslednja odlikovanja:

RED REPUBLIKE Z BRONASTIM VENCEM so dobili:
Kovač Franc, Kovšca Jože, Škrabec Ivan, Štritof Stane;

RED ZASLUG ZA NAROD S SREBRNO ZVEZDO je dobil:
Kebe Anton;

Z REDOM DELA S SREBNIM VENCEM so bili odlikovani:
Bavdek Aton, Bell Marija, Debevc Vera, Humar Alojz, Hvala Franc, Klančar Jože, Kovač Jože, Lovko Anton, Lunka Anton, Mele Janez, Mihevc Milan, Mlakar Franc, Mulec Jakob, Otoničar Alojz, Otoničar Janez, Rudolf Ciril, Šega Matija, Šepc Jože, Šepc Mihael, Šubic Valentin, Turk Jože, Žnidaršič Vinko;

MEDALJO DELA pa so dobili:
Grbec Marija, Kos Leopold, Kovačič Franc, Kranjc Franc, Lekani Anton, Meden Joža, Mulc Viktor, Šega Magdalena, Perušek Ivan in Žnidaršič Silva.

S slavnostne seje skupnega delavskega sveta

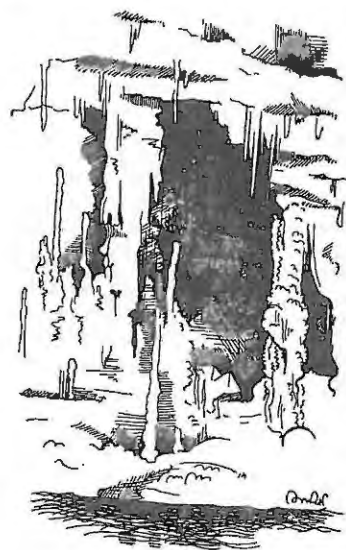
Klub samoupravljalcev

V vseh slovenskih občinah — tudi v naši — so sestavljeni iniciativni odbori za ustanovitev klubov samoupravljalcev. Ustanovne skupščine klubov naj bi bile v decembru, z novim letom pa naj bi začeli.

Klubi samoupravljalcev bodo imeli nalogo usposabljanja samoupravljalcev za samoupravljalške naloge in zagotoviti učinkovitejšo družbenopolitično izobraževanje. Gre za samoupravni dogovor, kako naj poteka stalna akcija samoupravljalcev za njihovo samoupravljalško usposobljenost, gre za izmenjavo izkušenj, za možnost, da vnašajo samoupravljalci najboljše rešitve iz samoupravnih praks. Gre tudi za to, da bodo klubi samoupravljal-

klube samoupravljalcev naj bi v republiki povezovala zveza delavskih univerz, ki bi tako postala tudi zveza klubov samoupravljalcev.

Iniciativni odbor za ustanovitev kluba samoupravljalcev v naši občini je že pričel z delom. Ob koncu oktobra bodo sektor-ska posvetovanja, na katerih bo posredovana informacija o klubih, nakar bo vsem temeljnim organizacijam oziroma ustanoviteljem kluba posredovan osnutek samoupravnega sporazuma o ustanovitvi in delovanju kluba samoupravljalcev. J. Klančar

Pravnik odgovarja

VPRAŠANJE:

Vsak delavec ima pravico do regresa za topli obrok v skladu s sprejeto sindikalno listo oziroma z veljavnim samoupravnim sporazumom.

Moje delovno mesto je tako, da sem približno polovico delovnih dni odsoten s sedeža delovne organizacije zaradi službenih potovanj. Menim, da sem zato prikrajšan, ker se ne morem hraniti po razmeroma nizkih cenah in obratu družbene prehrane. Ali mi pripada del regresa za neizkoriščene dneve in v kakšni obliki lahko dobim izplačanje?

ODGOVOR:

Predpisi direktno ne odgovarjajo na vaše vprašanje, vendar se da iz dejstva, da je dnevna namenjena za pokrivanje večjih stroškov, ki nastanejo pri službenem potovanju, sklepati, da zaradi tega nimate posebne pravice na obračunavanje oziroma na izplačilo regresa za neizkoriščeno prehrano v smislu vašega vprašanja. Z. Zabukovec

DOSEDANJI PREDSEDNIKI CENTRALNIH DELAVSKIH SVETOV

Franc Intihar	1950
Andrej Šega	1952
Andrej Hrblan	1953
Alojz Klančar	1957
Andrej Šega	1960
Srečo Lončar	1961
Anton Lovko	1962
Franc Hvala	1963
Franc Mele	1966
Tone Bavdek	1968
Drago Mazij	1970
Ivan Lavrenčič	1972
Janez Voljč	1974

Slavnostni trenutek — trak pred novo žago je bil prerezan

Prijetna tovariška srečanja

V sklopu številnih praznovanj 25. obletnice samoupravljanja na Brestu so bila po vseh temeljnih organizacijah in v Skupnih dejavnostih tudi tovariška srečanja Brestovih upokojencev in letošnjih jubilarov.

Zato so tokrat naši sodelavci namesto običajnih »naših pogovorov« zapisali svoje vtise s teh srečanj, prepletili pa so jih tudi s pogovori o najvažnejših vprašanjih: o razvoju samoupravljanja, o medsebojnih odnosih, o skupaj prehojeni delovni poti, o rasti in razvoju Bresta...

Tokrat imajo torej besedo naši starejši delavci, ki so toliko let svojega življenja in toliko svojih prizadevanj in življenjskih moči prispevali k temu, kar danes imamo, kar danes Brest je.

TOVARNA POHIŠTVA CERKNICA

Tudi v Tovarni pohišstva Cerknica smo 18. oktobra organizirali sprejem upokojencev in jubilarov.

Že pol ure pred začetkom sprejema so prihajali povabljeni. Po nasmejanih obrazih in veselih pozdravih je bilo videti, da so srečni in sprejema zelo veselili. Lepe pesmi pevskega zbora Tabor so bile uvod v uradni del sprejema. Direktor Tone Bavdek je prisotne prisrčno pozdravil; v pozdrav-

spet počutim enaki sedanjim delavcem, to je posebno priznanje za naše delo!

Anton Močibob: »Vesel sem teh sprejemov, ker se vidim s sodelavci.«

Tone Borštnik: »Vesel sem napredka v tovarni.«

Tončka Ivančič (jubilarica): »Aktivno sodelujem v organih upravljanja. Velik napredek je na tem področju. Sedaj imamo delavci resnično možnost upravljanja.«

Res je, kar pravijo naši upokojenci — nekdanji delavci: tak sprejem jim osveži spomine na

si skupaj ogledali tovarno, kar je bilo za posameznike lepo doživetje. Precej je bilo takih, ki od svoje upokojitve niso imeli možnosti, da bi si ogledali tovarno. Zatem je bila pogostitev, pa prijetni pogovori, pesmi in na koncu še harmonika.

Ob tej priložnosti sem poprosil nekaj nekdanjih delavcev, da bi skupaj obudili prehojeno pot in jo primerjali s sedanostjo.

Jože Zadnik je v pokoju od leta 1965. Zaposlen je bil na različnih delovnih mestih, od nočnega čuvaja, izdelovalca škafov in čebričkov, inštruktorja v embalaži, pa spet do vratarja-čuvaja. Povedal je:

»Tam na začetku, leta 1947 smo delali v zelo težkih pogojih, vendar z voljo, da čim prej prebrodimo težave in pridemo v boljši jutri. Leta 1950, ko se je začelo naše delavsko upravljanje, si nisimo znali predstavljati kasnejšega razvoja samoupravljanja, čas pa nam je iz leta v leto odpiral pogled na vedno nove uspehe. Spominjam se, da je za nas upravljanje prišlo do izraza prav v letu 1954, ko je pogorela tovarna. Takrat se je pokazala odločnost delavcev pri premagovanju največjih težav. Ustvarjeno bogastvo, ki je zrastle z našim samoupravljanjem, moramo se naprej razvijati in si s tem ustvarjati še lepšo prihodnost.«

Stojan Milaković, naš nekdanji delavec, upokojen od leta 1973, je prišel na srečanje prav iz Bosne:

»Takoj, ko sem dobil vabilo, sem se odločil, da grem spet v Tovarno pohišstva Martinjak na proslavo 25. obletnice delavskega samoupravljanja. Zelo sem zadovoljen, da spet vidim nekdanje sodelavce in prijatelje, s katerimi smo si od leta 1962, ko sem prišel v Slovenijo in se zaposlil na Brestu, delili dobro in zlo.«

Med mojo zaposlitvijo v Tovarni pohišstva Martinjak se mi je odprl pogled v samoupravljanje, ki se je iz dneva v dan krepilo. Prizadevanja so se pokazala tudi na skladišču lesa, kjer sem bil zaposlen; prav zadovoljen sem bil, ko sem videl, da se je skladišče kar lepo uredilo.«

Stane Štrifof ml., letos jubilar, »dvajsetletnik«:

»Ko sem se zaposlil, naše delavsko samoupravljanje še ni imelo take razsežnosti kot danes. Iz dneva v dan, iz leta v leto se je stanje spreminjalo, utrjevalo se je naša gospodarska moč. Marsičemu smo se morali odreči; večkrat smo morali zatisniti tudi pas, da smo prišli do tega, kar imamo.«

Z razvojem Bresta se je razvijalo tudi samoupravljanje. Začetki so bili težki; ljudje nismo bili tega navajeni in težko smo si zamišljali, da delavci lahko odločamo o našem napredku in prihodnosti v delovni organizaciji. Danes imamo v naši samoupravi delegatski sistem. Lahko trdim, da vsak peti delavec deluje v nekem samoupravnem organu.

Pri vsem tem pa bi rad pripomnil, da posamezniki kljub temu še premalo sodelujejo.«

TOVARNA POHIŠTVA STARI TRG

Praznično razporejenost je bilo tako rekoč že ves teden, saj je bila v tem času vrsta prireditev, namenjenih počastitvi 25. obletnice samoupravljanja in občinskemu prazniku. Zaključek praznovanja pa je bil v soboto ob srečanju letošnjih jubilarov in upokojencev.

Ob podobnih priložnostih je vedno malce nestrpnosti in živ-

Pa Pavel Smolej; precej let je bil zaposlen kot kurjač: »Veste, tako nam je prijetno; človek bi kar tu ostal. A kaj moremo, doma je žena sama; če me predolgo ne bo domov, bo spet godrnjala, saj veste, kakšne so ženske,« je govoril v značilnem gorenjskem narečju in ob spominih na svoje delo nadaljeval: »Danes so kurjači gospodje. Nam se je pa kadilo pod nos, da smo bili še najbolj podobni dimnikarjem. Ni čudno, če sem ga včasih popil kak kozarec več kot pa bi ga smell!«

Kmalu se je oglasila tudi harmonika, ne samo ena, dve sta bili in štirje, ki se razumejo na njihove gumbce. Prav toliko men-

Skupinski posnetek jubilarov in upokojencev v TP Stari trg

nosti ob misli, da bi bilo vse tako kot je treba. »Glejte, še vreme drži z nami,« je dejal eden izmed prihajajočih gostov. Res, kot bi tudi vreme hotelo prispevati svoj delež k prijetnejšemu vzdušju, saj je vse prejšnje dni rosilo. Vsekakor pa je prišla glavna skrb za dobro počutje gostov na kuharice.

da je bilo tudi na hitro sestavljenih pevskih zborov. Vsak po svoje se je trudil, da bi pokazal kar največ svojih sposobnosti.

»Vrni mi harmoniko, saj je moja!« si je prizadeval za svoj ugled najstarejši upokojenec Matetž.

»Malo počakajte oče, da vsaj do konca odigram. Saj vam je ne

Najbolj veselo je bilo menda v TLI Stari trg

Ob napovedani uri so bili že skoraj vsi zbrani v prijetno urejeni jedilnici. Predsednik zbora delavcev Ivan Perušek je vsem prisotnim izrekel dobrodošlico in govoril o zgodovini in razvoju podjetja, posebno pa še o razvoju samoupravnih odnosov. Letošnjim jubilarom je izrekel čestitke in jim podelil nagrade. S tem je bil uradni del srečanja končan. Le še skupni posnetek pred tovarno, medtem pa so kuharice pripravile omizje.

Dobro kosilo in kozarec ali dva vina sta kmalu opravila svoje. Kup vprašanj se je križalo med seboj, o življenju in delu, predvsem pa o zdravju. Večina upokojencev jadicuje, da jih daje revma. No, po nekaj izpraznjenih kozarcih je tudi ta popustila.

»Ne veš, kako prijetno je človeku, ko dobi povabilo za takšno srečanje. Tako vsaj vem, da sem še nekje zapisan,« pravi Ivan Petrič. »Rad bi se zahvalil kolektivu v imenu vseh upokojencev. No, pa to mojo željo kar ti zaapiši v časopis. Da bi se vsaj večkrat tako dobili skupaj!«

bom pokvaril. Pa tudi plesalci bi se jezili, če jih sredi plesa pustim na cedilu,« se je opravičeval začasn lastnik harmonike.

Zvrstila se je pisana paleta melodij, od tistih, ki so predstavljale »hit« za vladavine Franca Jožefa pa do zadnjih novosti s tega področja. Sicer pa so si bile vse precej podobne.

Razigrani in nasmejanji obrazov so potegnili zabavo v pozno popoldne.

»Na svidenje! Pa kaj kmalu spet pošljite vabilo!« so zaželeli ob slovesu.

TOVARNA LESNIH IZDELKOV STARI TRG

V Tovarni lesnih izdelkov je bilo posebno slavnostno. Poleg otvoritve nove žage so se podobno kot v drugih temeljnih organizacijah srečali naši upokojenci in letošnji jubilarji.

(Konec na 6. strani)

Letošnji jubilarji v Tovarni pohišstva Cerknica

nem govoru je poudaril 25-letnico samoupravljanja in dal priznanje upokojencem za minulo delo, pa tudi jubilarom za ves trud, ki ga prispevajo k razvoju tovarne. Prisotne sta pozdravila še predsednik delavskega sveta in predsednik sindikata. Po ogledu tovarne, fotografiranju jubilarov in pogostitvi se je začel »zabavni« del sprejema. Nekateri smo nekoliko zmotili in jih poprosili za razgovor.

Pavle Kranjc: »Zelo sem vesel tega sprejema. V tovarni sem videl, da je tehnologija od takrat, ko sem bil delavec, zelo izpopolnjena. V skladišču gotovih izdelkov pa je veliko blaga. Čudim se kolektivu in vodstvu, da obvladata tako zahtevne razmere. Dvajset let sem delal v tovarni. Jubilejne nagrade pa nisem dobil, takrat to še ni bilo v navadi.«

Anton Petrovič: »Precej drugače je kot takrat, ko sem bil sam delavec — moderneje je. Tak sprejem mi zelo veliko pomeni. Ko dobim vabilo, čutim, da sem še vedno član tega kolektiva; zdi se mi, da je to priznanje za minulo delo.«

Tončka Dolničar: »Sprejem ste lepo organizirali, zelo sem vesela. Sedaj imate vse bolj moderno. Kar tako nadaljujte, pa bo za vse nas lepše.«

Janez Doles: »Bil sem brusar. Dvaindvajset let sem delal v tovarni. V brusilnici so sedaj zelo moderni stroji. Tudi na socialnem področju ste napredovali. Volja enega samega človeka ne pomeni dosti; to je samoupravljanje.«

Andrej Hrblan: »Ni še dolgo, kar sem šel v pokoj, pa sem na ogledu tovarne že opazil napredek v tehnologiji. Želeli bi, da bi bil sprejem upokojencev vsako leto, čeprav skromnejši.«

Janez Ris, Janez Mulec, Franc Popek, Tone Malnar: »Če se spomimo na tiste barake, v katerih smo začeli delati mi, potem ni moč povedati, kolikšen razvoj je narejen samo v tej tovarni! Ko dobimo vabilo na sprejem, se

delo, na ustvarjanje velikega podjetja.

Vsega je bilo: petja, plesa in veselja. V takem vzdušju smo se razšli z željo, da se čimprej spet srečamo in si stisnemo roko v pozdrav.

TOVARNA POHIŠTVA MARTINJAK

18. oktobra je bilo v počastitev 25. obletnice samoupravljanja na Brestu v delavski restavraciji Martinjak srečanje, na katerem so bili vabljeni vsi nekdanji sodelavci, letošnji jubilarji ter ostali predstavniki organov upravljanja in družbeno-političnih organizacij iz TOZD Tovarne pohišstva Martinjak.

Slavnost je pričel predsednik delavskega sveta Darko Žnidaršič, direktor, tovariš Janez Mele, pa je v svojem govoru orisal prehojeno pot našega delavskega samoupravljanja. Pevci pevskega društva Tabor Cerknica pa so zapeli nekaj prijetnih pesmi.

Po slovesnosti je bila podelitev nagrad jubilarom, nato pa so

Po ogledu proizvodnih prostorov v TP Martinjak

Prijetna tovariška srečanja

(Nadaljevanje s 5. strani)

Alojz Troha, upokojenec iz Viševka, je ob svečani otvoritvi nove žage na Marofu povedal:

»Bil sem prvi predsednik delavskega sveta na Marofu. Tedaj sem bil vodja zabojarne, ki je bila prav v tej zgradbi, kjer imate sedaj res lepo urejeno delavsko restavracijo. Od takrat pa do danes je na Marofu dosežen zelo velik napredek prav na vseh delovnih področjih. Nova žaga, ki ste jo dali danes v obratovanje, resnično pomeni veliko pridobitev za ves kolektiv in za vso Loško dolino.«

Feliks Janežič, upokojenec iz Markovca

»No, Feliks, kako se vam zdi nova žagalnica, če jo primerjamo s staro?« je sledilo vprašanje dolgoletnemu žagovodji na Marofu. Molčeč, kakor je, je vseeno odgovarjal in ugotavljal velik napredek; še posebno se je zanimal za količino in kvaliteto razreza lesa. Molče je obstal tudi pred zgradbo stare žage, pregledal njeno notranjost in molče odšel na prirejeno srečanje z ostalimi upokojenci. »Blato imate pa še,« je hudomušno dejal in se nasmehnil.

no. V Loški dolini je bila naša zabojarina prva proizvodna enota, ki je zaposlovala žensko delovno silo. Od tedaj pa do danes se je veliko spremenilo; pogoji dela so boljši, urejena je prehrana in še marsikaj.«

Med kramljanjem z ostalimi upokojenci pa je bilo slišati mnogo želja, da bi se takšna srečanja večkrat ponovila. Očitati so, da ima naš sindikat premalo stika z njimi, da bi se morali tudi kdaj prej spomniti svojih nekdanjih sodelavcev, ne samo ob smrti, da ne dobivajo Brestovega obzorika, čeprav bi ga radi prebirali.

Vse te skromne želje zahtevajo le malo truda od posameznih organov in služb v naši temeljni organizaciji, da bi jim bilo zadoščeno.

SKUPNE DEJAVNOSTI

17. oktobra je bilo srečanje letošnjih jubilarov in upokojencev tudi v Skupnih dejavnostih. Na sprejemu so bili tudi glavni direktor inž. Jože Strle in predstavniki družbeno-političnih organizacij Skupnih dejavnosti.

Prisotne je v imenu delavskega sveta pozdravil predsednik Ciril Rudolf, v imenu sindikalne

je samoupravni sistem od leta 1950 pa do danes razvijal vzporedno z razvojem družbe in Bresta.

Eden izmed najstarejših Brestovcev je bil dolgoletni »števec« naših osebnih dohodkov, Vinko Mikec ali po domače Vicko. Že leta 1946 je prišel na Brest in ostal v njem vse do upokojitve leta 1971 in še dve leti naprej. Bil je vseskozi delaven sindikalist, večkrat pohvaljen in odlikovan.

Kot pravi, je bil razvoj Bresta težaven. Toda vztrajnost kolektiva je odločilno prispevala, da se je nenehno izpopolnjeval v gospodarskem in samoupravnem pogledu. Vsak član kolektiva je po svojih močeh pridal delček v neizmerni verigi, ki predstavlja

današnji Brest. Čeravno je v pokoj, redno spremlja dosežke svojega kolektiva in je nanje ponosen. »Samoupravljanje se je razvijalo tako, kot smo se razvijali mi člani kolektiva, proizvodnja, družba, skratka: šli smo s časom naprej in ga včasih celo prehiteli.«

Spomini pa mu nikakor ne morejo tudi mimo dogodkov, ko je požar uničil dolgoletni trud v tovarnah v Cerknici in v Martinjaku. »Prav sleherni delavec je tedaj dal vse od sebe, da smo spet prišli na zeleno vejo. Ravno to je tisto, kar nas veže. Vztrajnost in pripadnost kolektivu je pogoj za uspeh.«

Gradivo so prispevali: B. Levč, J. Klančar, I. Škrabec, F. Mlakar, M. Šepc, S. Bogovčič

Nova razstava samorastnika

V sklopu letošnjih oktobrskih praznovanj je bila odprta tudi tretja razstava slikarskih del Brestovega delavca, domačina Slavca Mikšeta.

Mikšetovo kratko, a že dokaj vetrasto življenje govori o tem, da se težko spoprijazni z dejstvi, ki mu jih prinaša vsakdanjik. Morda zato začne slikati. Začne brez denarja, brez znanja, z vodenimi barvicami, potem s tempero; še sedaj kupuje cinkov oksid in laneno olje v cerkniški lekarni, da lahko ceneje sam zmeša belo barvo.

Vprašajte ga, kako se počuti med vrstniki, med skladiščnimi delavci, ali se kaj zanimajo za njegovo slikanje! »Ah, kje pa, včasih malo zafrkavanja, včasih ponudba, naj temu ali onemu namalam na prazno steno nove hiše jeleni ali dva s kapitalnim rogovjem — to je vse.«

No, na takšno »umetnost« se je Mikše uspel že davno dvigniti. Jezi ga kič, jezi ga tudi, kot sam pravi, »afnanje raznih super umetnikov«.

merno bujenje radovednosti? Vsekakor vznemirja kup jabolk na prtu in tudi šop rumenih jezerskih perunih kriči po posodi z vodo, po vodi, v kateri so zrasle.

Tako se menda ne bomo zmotili, če rečemo, da so Mikšetova tihotitja bolj govoreča in čustveno vznemirjujoča kot njegove krajine.

Tretji Mikšetov svet je človek. Človek pri delu na zemlji — praviloma star (žalostna resnica, ki se podzavestno odsivta na slikarjevem platnu) in človek v svojih slabih urah, ko je še ves zelen in nedodelan poiskal najlažjo pozabo vseh nesreč, ki so se zgrnile nanj (ali pa si jih je sam izmislil) — v pičli.

Slikarsko je to neobdelana tema in morda zato posebno izstopa kot ena izmed značilnosti Mikšetovega motivnega zanimanja. Kljub tehnični nedodelanosti te podobe silijo k razmišljanju o doživljanju, o stiskah ljudi, ki šele postajajo ljudje, o modernih »smrkavcih« z vso njihovo

Zgodovinska pot pohištva

Pohištvo je po svoji obliki in namenu vezano na človekovo stanovanje. Stanovanjske značilnosti so v posameznih zgodovinskih obdobjih neposredno ali posredno vplivale na razvoj pohištva. Z razvojem kulture se je spreminjal način življenja — bivanja in s tem sta se spreminjala tudi stanovanje in oprema.

Človek se je že zgodaj preselil iz bivališč v naravi v izgrajeno primitivno bivališče, kolibo brez oken, največkrat narejeno iz okroglih drevesnih debel iglavcev. Te kolibe z odprtim ognjiščem pomenijo začetek razvoja stanovanj.

V tem enoprostornem bivališču je teklo vse življenje. V tla izdolbeno ognjišče, okrog katerega so si postlali, to je pomenilo vso opremo. Vendar je že to skromno stanovanje pomenilo dom in varnost. Izven tega se je moral človek boriti za svoj obstanek. Ta ločitev med zunanjim in notranjim svetom se vleče skozi vsa kulturna obdobja.

Bivališče je omejen prostor, lupina, ki človeku nudi varnost pred vremenskimi in drugimi zunanjimi vplivi, oprema v tem prostoru pa določa njegov namen in uporabnost. Človek je počasi izpopolnjeval opremo in ureditev bivališča. Spoznal je, da je ugodneje, če si razdeli prostor v več ločenih delov.

Najprej edini bivalni prostor je razdelil na dva dela, na dnevni in spalni, tako da ponoči ni bil izpostavljen dimu z odprtega ognjišča. Kasneje je prišlo še do delitve spalnih prostorov; prebivalci so bili ločeni po spolu in starosti. S tem se je začelo večati število prostorov, kar pa seveda ne more biti nemejeno. Prek osnovnih potreb povečano število prostorov človeku samo otežuje življenje, ker zahteva čezmerno delo in vzdrževanje.

Kakšna oprema naj bo v teh prostorih, pa lahko ugotovimo s preučevanjem človekovega gibanja in življenja v prostoru.

Tako kot vsi človekovi izdelki, so tudi bivališča in oprema v njih narejeni za človeka in mu morajo služiti, zato mu morajo biti prilagojeni. Človek mora biti merilo vsem stvaritvam. Stanovanje in oprema se morata prilagajati človeku in njegovim potrebam. Nesmiselno bi bilo, če bi moral človek zaradi stanovanja in opreme spreminjati svoje navade in potrebe, s tem pa spreminjati sebe. Zato v razvoju nenehno srečujemo reševanje odnosov med prostorom in pohištvo, med človekom in njegovimi potrebami.

Od prvih začetkov, ko so opremo — pohištvo predstavljali kosi lesa, veje in kamni, pobrani v naravi, do današnje stopnje v razvoju pohištva, je bila dolga pot. Razvoj je bil pogojen tudi z razvojem orodja. Ta razvoj bi lahko v grobem razdelili v tri obdobja.

Prvo obdobje, obdobje začetkov, je čas, ko so uporabljali za osnovno orodje sekire. Drugo obdobje, ki traja do pojavnosti prvih strojev, je obdobje obrtniške proizvodnje. Značilno orodje tega obdobja je skobilč. Čeprav so druga orodja poznala nekatera ljudstva že prej in so izdelovala lepo in dobro pohištvo, skobilčiča še niso poznali. S pojavom prvih strojev se začne današnje industrijsko obdobje.

V času obrtniške proizvodnje so obrtniki z opazovanjem in preučevanjem lastnosti lesa ustvarili lesne zveze, katerih osnovne oblike in namembnosti so se ohranile do danes. Pohištvo tega obdobja je narejeno s preprostimi orodjem in pripomočki. Do danes se je obdržalo še precej klasičnega obrtniškega orodja, čeprav je osnovno orodje lesno obdelovalni stroj. Značilnost prvih dveh obdobjev je kosovna proizvodnja, medtem ko je značilnost zadnjega obdobja serijska proizvodnja.

K. Potočnik

S srečanja jubilarov in upokojencev na skupnih dejavnostih

Veliko bolj zgovoren je bil **Franc Mihelič** — upokojenec iz Markovca:

»Dandanes delavcem ni nič hudega. Delo je veliko lažje in mi potrebni toliko telesnih naporov kot smo jih morali vložiti mi. Vse kamione smo naložili na roke, vse deske smo z rokami skladali in pokladali, vso hlodovino smo z rokami valili na kupe, malica je bila mrzla, ker smo jo nosili od doma, včasih pa tudi ni bilo česa vzeti s seboj.«

Vidim izreden napredek in mehanizacijo, ki je olajšala delo prav povsod. Pa še vseeno nekateri izmed delavcev godrnjajo, tudi tisti mlajši. Ne vem, kaj bi radi; včasih smo znali več potrpeti.«

Jubilantka **Vera Klanfar** je dvajset let zaposlena v Tovarni lesnih izdelkov:

»Bila sem ena izmed prvih delavk, ko sem se zaposlila v zabojarini pred dvajsetimi leti. Izdelovali smo zaboje in lesno vol-

organizacije pa predsednik Mirko Žunič. V sproščenem razgovoru ob zakuski so jubilarji in upokojenci izmenjali spomine na prehojeno pot pri graditvi Bresta od njegove ustanovitve pa do danes.

K pogovoru za naše glasilo smo pritegnili dva udeleženca.

Rado Udovič, referent prodaje primarnih proizvodov, se je po končani lesni šoli že leta 1948 zaposlil kot praktikant na nekdanji žagi v Dolenji vasi. Od tam je bil premeščen v Ilirsko Bistrico in končno se je po sedmih letih vrnil na Rakek in se zaposlil v takratni Tovarni lesnih izdelkov Tisa. Delo je zahtevalo čedalje več znanja, zato je začel izredno študirati in uspešno končal srednjo lesno šolo. Na Tisi je bil dve leti celo direktor. Od ukinitve tega podjetja leta 1964 je vseskozi na Brestu.

V svojem dolgoletnem sodelovanju v samoupravnih organih in v družbenopolitičnih organizacijah si je pridobil dovolj izkušenj, da je lahko potrdil, kako se

Z otvoritve razstave v Salonu pohištva

Mikše mima vzorov, nikogar, pravi, ne posnema, spoštuje pa stare mojstre, posebno impresioniste. Njegovo dosedanje delo kaže realista: včasih preveč vernega, čeprav ne fotografira. Mikšetove upodobitve Cerkniškega jezera poprečnega gledalca preveč spominjajo na Perka. Morda tudi zato, ker Cerkničani teh upodobitev že toliko poznajo. Mikšetova jezera ne vzbujajo več zanimanja, nič novega ne znajo povedati. Niso kičasta, vendar tudi niso prepričljiva. V njihovih vodah, grmih, travah in ločju ni več skrivnosti. Zdi se, da so ti motivi raziskani, čeprav za slikarja večno privlačni. Slikati jezero za Perkoma je najbrž kot peti o Juliji za Prešernom.

Drugi Mikšetov predmet so tihotitja. Imajo svoj čar v preprostosti in včasih zaprepaščujoči osamljenosti predstavljenih predmetov (jabolk, rož, posodja). Ali je to slabost, pomanjkljivost skladnosti ali je posebnost in na-

vo zamotano psihologijo, kot jo je v našem slovtvu mojstrsko znal orisati doslej samo Ciril Kosmač. Upajmo, da bo s tem vrtanjem po človeku Mikše nadaljeval.

Razen uspeha ob tej tematski novosti in uspešnem iskanju lastnega barvnega izraza, ki ga bo kot je slutiti, našel na temni strani paleta, bi Miksetu ob vsem dosedanjem delu želeli mnogo več slikarske sproščenosti in drznosti. Čisto preprosto: manjka mu še poguma, izpeti svoj lastni pogled na svet, ki si ga je izbral. Njegovo trmasto vztrajanje govori o tem, da mu poguma nasploh ne manjka, manjka pa mu še vedno poguma, izražati se po svoje, slikati tako, kakor vidi in čuti; ne oziraje se na nas, ki vsak po svoje iz nevoščljivosti ali neumnosti iščemo v njegovem delu samo napake, namesto da bi bili veseli, če se vsaj kdo izmed nas spoprime z lepoto — ne le s standardom! J. Praprotnik

Jubilarji iz Tovarne ivernih plošč Cerknica

NAŠE MALO MESTO

Ob obilici različnih društev in klubov, s katerimi se lahko pohvali naše malo mesto, je v pripravi še eno društvo — rojstvo ZNAČKAR-SKEGA DRUŠTVA. Povod temu je verjetno dokaj uspešna reklama ANTENE. Izdelovalcem značk se torej obeta bogata dejavnost.

Mlade občane našega mesta tokrat lahko pohvalimo. Poleg plesov bodo v prihodnje organizirali tudi različna predavanja. Začeli bodo s temo: »S spačkom na NORDKAPP in nazaj«.

Svoje vtise s te poti z dvesto barvnimi diapozitivi bo prikazal član jamarskega društva z Rakeka tov. Zoran Trošt.

Ob letošnjem presihanju jezera je bila v našem malem mestu odprta priložnostna ribarnica

MLADI O SVOJEM DELU

27. septembra je bila programska in volilna konferenca Zveze socialistične mladine občine Cerknica. Med delegati so bili mladi delavci, kmetje, študentje, učenci, mladi učitelji in delegati iz ostalih okolij, v katerih mladina živi in deluje.

Vzdušje, ki je prevladovalo v izmenjavi izkušenj, je potrjevalo živahen utrip družbenopolitičnega življenja v zadnjem času.

Tako je iz skrbno pripravljenih referatov izžarevala ena sama misel: Mladi, spreminjamo svet! Svet okoli sebe pa je mogoče spreminjati samo tako, da v prvi vrsti spreminjamo sami sebe.

Nikdar se ne smemo zadovoljiti z dosedanjim. Med nami so še krivice, še so nerešena družbena vprašanja. Kako jih premagovati?

Prav gotovo je izhod v znanju. Znanje, ki ga pridobivamo, moramo še naprej razvijati, z njim oplajati naše vsakdanje delo v delovnem procesu, med občani v krajevni skupnosti, skratka, v vseh okoljih, kjer se posega po novih oblikah dogovarjanja in sporazumevanja, ki smo jih sprejeli z novo ustavo. To je v prvi vrsti naloga študentov in učencev, ki se vračajo iz izobraževalnega v delovni proces, je poudaril predstavnik Notranjskega študentskega kluba.

Oranje ledine nas čaka v krajevni skupnosti. Najprej bo potrebno ustvariti tesnejšo povezavo med občinsko konferenco in osnovnimi organizacijami.

Kongresna stališča, ki smo jih sprejeli mladi po osnovnih organizacijah na papirju, niso našla plodnih tal. Zato bo treba leta podajati z živo besedo. Zavedati se moramo, da za pot do ciljev, ki smo si jih zastavili na zadnjem kongresu, ni receptov. Načine bomo morali iskati z vsem svojim znanjem in izmenjavo izkušenj, zato, ker pač izhajamo iz drugačnih razmer kot drugi.

Odmevale so tudi besede o problemih pri izobraževanju učencev po osnovnih šolah, v srednji tehnični šoli, o specializiranih organizacijah. Precej je bilo besed o oživiljanju mladinskih delovnih akcij in drugem.

Pogoj za uspeh je v idejno-politični zrelosti članstva, ki ho tako imelo vse manj težjih ovir pri podiranju starega, škodljivega in preživelega. In ne nazadnje smo spregovorili o splošnem ljudskem odporu, o mednarodnih odnosih in o naši zunanji politiki.

Slovesno vzdušje ob letošnjem občinskem prazniku

SLAVNOSTNA SEJA SKUPŠČINE OBČINE CERKNICA

Tudi ob letošnjem občinskem prazniku je bila — tokrat v Starem trgu — slavnostna seja vseh zborov občinske skupščine. Na seji so bili tudi številni gostje — predstavniki družbeno političnih organizacij, članica predsedstva SR Slovenije Anica Kuhar, podpredsednik skupščine SR Slovenije Vladimir Logar in drugi.

Po krajšem kulturnem programu je spregovoril sekretar medobčinskega sveta Zveze komunistov tov. Tone Kraševac, ki je orisal bogato revolucionarno tradicijo v naših krajih, povojni družbeni in gospodarski razvoj ter prihodnje razvojne perspektive. Med drugim je sedanjost razvojno stopnjo občine takole ilustriral:

»Letos je zaposlenih 4866 ljudi, kar predstavlja 34 odstotkov od skupnega števila prebivalcev, ki živijo na območju občine (vseh prebivalcev je 14.492). Pred vojno je bilo zaposlenih le 250 prebivalcev. Večina občanov je zaposlenih v industriji, pa še v gozdarstvu, gradbeništvu, trgovini in gostinstvu, prometu, obrti in komunali, zdravstvu in šolstvu. Od vseh zaposlenih v občini jih ima 52 visoko izobrazbo, 101 višjo, 526 srednjo, 198 nižjo, 87 je visokokvalificiranih delavcev, 1255 kvalificiranih, 1340 polkvalificiranih in 1304 nekvalificiranih delavcev.

Struktura gospodarstva je glede na ustvarjeni dohodek naslednja:

73 % dohodka ustvarjajo delavci v industriji, 8 % v trgovini, 6 % v kmetijstvu, 5 % v gozdarstvu, 4 % v gradbeništvu, 2 % v gostinstvu in 2 % v prometu, obrti in komunali. Narodni dohodek znaša v letošnjem letu nad 25.000 dinarjev na prebivalca, kar nas uvršča med srednjerazvite občine v Sloveniji.

V zadnjih letih je tudi razvoj kmetijstva naredil močnejši korak naprej, saj se kljub temu, da se le še 16 % prebivalstva v občini ukvarja s kmetijstvom, vzredi več živine kot pred vojno. V tridesetih letih je bilo zgrajenih 1980 stanovanj, od tega zasebnih 1712 in 268 družbenih. Od skupnega števila regionalnih in občinskih cest — 316 kilometrov — kolikor jih je v občini, imamo 64 kilometrov asfaltiranih — 45 kilometrov regionalnih in 19 občinskih. V občini je 2370 televi-

zorjev ali en televizor na 6 prebivalcev, 3242 radijskih aparatov ali en radio na 4,5 prebivalca, osebnih avtomobilov pa je 2250 ali en avtomobil na 6,4 prebivalca. Imamo še 1132 motornih vozil in tovornih avtomobilov.

Zgrajene so bile nove šole v Starem trgu, Cerknici in vrtec na

Rakeku. Na območju občine poučuje sedaj 98 učiteljev — pred vojno 49, osnovno šolo pa obiskuje skoraj 200 otrok. V šolskem letu 1974—75 je obiskovalo visoke in višje šole 162 študentov, nad 50 pa jih študira ob delu, torej izredno, okoli 400 pa jih obiskuje srednje šole. Stipendije prejema 450 dijakov ter študentov visokih in višjih šol ali 85 odstotkov.

V zares svečanem vzdušju je zatem dobil plaketo častnega občana Cerknica narodni heroj Stane Semič-Daki, legendarna osebnost naše revolucije, podeljena pa so bila tudi priznanja »19. oktobra« in plakete zaslužnim družbeno političnim delavcem.

B. Levec

Dobitniki letošnjih občinskih priznanj »19. oktobra«

PODELJENE LETOŠNJE PLAKETE OBČINE CERKNICA

Na slavnostni seji skupščine občine Cerknica ob letošnjem občinskem prazniku je bilo v sklopu proslavljanja 30. obletnice osvoboditve naše domovine podeljenih tudi 12 plaket občine Cerknica. Na osnovi predloga predsedstva občinske konference SZDL Cerknica so za svoj dolgoletni prispevek k razvoju občine na najrazličnejših področjih dobili plakete naslednji tovariši:

AVSEC ANTON, HLEBEC RADO, KOVAČ FRANC, KRAŠEVAC RAFAEL, LOGAR JANEZ, LONČAR SREČO, PERUŠEK FRANC, PIRC NTON, STERLE FRANCE, ŠEGA ANDREJ, UDOVIČ IVANKA, ZIGMUND JANEZ.

Predlagatelj je poskušal zajeti prizadevanja naših ljudi v vseh obdobjih razvoja občine. Tako so dobili priznanja tovariši, ki so kot borci ali aktivisti NOV s svojimi dejanji šele ustvarjali pogoje za novo porevolucijsko življenje; med njimi so tovariši, ki so polagali temelje samoupravljanja v naših tovarnah, so kmetje, ki so v razmerah intenzivne industrializacije vendarle iskali možnosti za ohranitev in modernizacijo kmetijstva; so pa med njimi tudi tovariši, ki so se spričo svoje mladosti šele v zadnjem desetletju samoupravnega organiziranja naše skupnosti z vso družbeno odgovornostjo in delovno vneto odločili ohranjati v revolucionarnih letih pridobljene dosežke ter graditi na postavljenih temeljih nove kvalitete.

Razgibana praznovanja

Letošnja praznovanja občinskega praznika — v letu, ko praznujemo 30. obletnico osvoboditve — so bila razgibana kot že dolgo ne. Lahko rečemo, da so zajela območje celotne občine in vsa pomembnejša področja družbenega življenja.

KULTURNE PRIREDITVE V VSEH OBČINSKIH SREDIŠČIH

Po vseh občinskih središčih so bili v počastitev občinskega praznika in 30. obletnice osvoboditve posebni kulturni večeri, ki so bili prepričljiv dokaz, kako se amaterska kulturna dejavnost v naši občini vse bolj razvija. Odprta je bila knjižnica v Starem trgu, ki bo knjigo še bolj približala našemu občanu, v Brestovem Salonu pohaštva pa je bila odprta razstava domačina, Brestovega delavca Slavca Mikšeta.

Vse to priča, da postaja tudi kulturni utrip v naši občini čedalje bolj živ in se približuje delovnim ljudem.

UTRJEVANJE KONCEPTA SPLOŠNEGA LJUDSKEGA ODPORA

Praznovanjem so se pridružile tudi enote teritorialne obrambe, ki so v svoje vrste sprejele 25 mladincev in mladink. Po večdnevni teoretični in praktični pripravi, na katerih so mladi sodelovali z velikim zanimanjem, je bil svečani sprejem 12. oktobra v Podslivnici.

V tistih dneh je bil v Cerknici velik zbor tabornikov iz Notranjske in Primorske, teden dni zatem pa je bila tudi v Cerknici ustanovljena taborniška organizacija, ki ima v konceptu splošnega ljudskega odpora prav gotovo pomembno mesto.

CELODNEVNA ŠOLA TUDI PRI NAS

V tem prazničnem tednu je bil tudi ogled dela celodnevne šole v Starem trgu. Doslej je celodnevni pouk stekel le v dveh razredih, to obliko pa bo treba kljub kadrovskim in prostorskim težavam razvijati še naprej, saj je spoznanje o potrebnosti takšne šole prodrla tudi med večino delovnih ljudi.

POMEMBNI GOSPODARSKI DOSEŽKI

Tudi gospodarstvo občine je letošnji občinski praznik praznovalo s pomembnimi delovnimi uspehi. O Brestovem deležu pišemo na drugem mestu.

Gozdarji so svečano odprli sistem gozdnih cest v Javorjih,

skupaj s kmetijci pa so prikazali moderno kmetijsko in gozdarsko mehanizacijo. Pomemben delež je k prazniku prispevala prav Kmetijska zadruga, ki je ob svoji 30. obletnici odprla prenovljeni zadrugi dom v Iga vasi, specializirano trgovino in razstavo o razvoju kmetijstva pri nas. Dosti pozornosti je vzbudila tudi razstava plemenske živine in podelitev priznanj za najboljše živinorejske dosežke. Prav slednje priča o dokaj uspešno organizirani kooperaciji z zasebnimi kmetijci.

— o —

V celoti lahko ocenimo, da so letošnja praznovanja občinskega praznika pokazala, kako je na vseh področjih našega družbenega življenja čutiti večji ustvarjalni utrip in kako smo iz leta v leto priča novim delovnim uspehom in novim dosežkom pri oblikovanju družbenih odnosov.

B. Levec

Tudi kmetijstvo napreduje

Kmetijstvo na Notranjskem je zadnjih trideset let doživelo skokovite spremembe. Spremembe niso v proizvodnji kmetijskih pridelkov, saj so še vedno osnova mleko, meso in krompir; prekinili pa smo z avtarktičnim gospodarjenjem na naših kmetijah in prešli na nove načine obdelave, postopno deagrarizacijo in na močno zmanjševanje kmetijske obdelovalne zemlje na račun neobdelanih in gozdnih zemljišč.

Težave, ki jih danes ni težko prikazati, teže pa razrešiti, vplivajo na celotno razpoloženje med kmečkim prebivalstvom. Marsikateri Notranjec si je ob skokovitem napredku industrije iskal zaslužek v tovarni in s prelivanjem dohodka na kmetijo krepil svoje razvojne možnosti.

Jasna usmeritev kmetijstva po II. konferenci Zveze komunistov Slovenije je naletela na izredno plodna tla. V kratkem času, od leta 1972 dalje, se je opremljenost kmetij izboljšala za nekajkrat, kar obenem pomeni pridobitev vseh prednosti, ki so povezane s strojnimi načinom obdelave. Zakonodaja s področja kmetijstva je ob sprejetju ustave še temeljiteje začrtala razvojno kratkoročno in dolgoročno usmeritev kmetijstva. Gre predvsem za vzpodbujanje prizadevanj za povečano in racionalnejšo proizvodnjo, posebno v združenem delu prek oblik kooperacijskega sodelovanja.

Sedanje izkušnje dokazujejo, da kmetijstvo ne more ostati na ravni šestdesetih let, kajti opremljanje kmetij je nujna, istočasno s tem pa tudi spodbujanje vseh oblik medsebojnega delovanja v strojnih in proizvodnih skupnostih.

Vložena sredstva v zadnjih treh letih — 20.000.000 dinarjev, še niso dala zadovoljivih dosežkov. Prehoda v kmetijstvu ni moč napraviti v tako kratkem času. Potrebna sta strpnost in veliko prizadevanje, da bomo izkoristili vse tisto, kar daje skromna notranjska zemlja. Zavedati se moramo, da se v sedanjih gospodarskih razmerah ni mogoče preživljati z dvema ali štirimi glavami goveda in da je zato treba preiti na proizvodnjo, ki bo dajala toliko, kolikor je potrebno za primerno preživljanje družine in za reprodukcijo kmetije. To pa pomeni, da se ne smemo ustaviti pri sedanjih višini vlaganj, saj nam pri 300 traktorjih manjka enako število priključkov in je večina hlevov stisnjenih na izredno majhno kapaciteto dveh do pet stojišč. Veliko bo potrebno vlagati v obnovitve in novogradnje hlevov ter ureditve zemljišč, kajti ravno pri tem notranjska vas po svojem načinu razporeditve nikoli ni dopuščala posebnega širjenja.

Širitev proizvodnje na usmerjenih kmetijah pomeni začetek pravilnejše izrabe kmetijskih zemljišč. Pri tem vlaganja niso zaman, kajti poleg reševanja dohodkovnega načela proizvodnje pogosto rešuje tudi socialno vprašanje.

Krepitev proizvodnje za prirejo mesa nas opozarja, da se bo stalež plemenskih živali naše znane notranjske rjave pasme govedi še zmanjševal. Zato ne smemo več odlašati, kajti s tem je povezana vsa prihodnja proizvodnja. Potrebno se bo zavzemati za povečanje števila plemenskih živali. Stimulacija pri vzreji kvalitetnih mlečnih živali mora z dolgoletnim vztrajnim delom pokazati zastavljene uspehe.

Jubilejna razstava plemenskih krav in telic 18. oktobra 1975 v Iga vasi je organizirana v okviru praznovanja občinskega praznika in 30. obletnice osvoboditve. Njen namen je prikazati stopnjo sedanjega napredka na področju pospeševanja dela v kmetijstvu ob-

valnega dela v kmetijstvu ob-

čine in istočasno s sto razstavljenimi najboljšimi živalmi prikazati stanje naše živinoreje. Želimo, da bi spodbude z razstave naletele na plodna tla pri vseh tistih živinorejcih, ki se še zanimajo za vzrejo kvalitetnih živali in jim kmetijstvo pomeni pomemben vir dohodka.

Razstava naj bi pokazala uspehe zadnjih let na področju kmetijstva, istočasno pa nakazala smer za reševanje zastavljenih nalog. Teh pa je veliko, saj je kmetijstvu in stopnji samooskrbe dan izreden poudarek v vseh družbenih planih v občini, republiki in celotni državi.

L. Frelih

Košarkarji iz leta v leto boljši

LETOS — KK CERKNICA
TRETJI

Tekmovanje KK Cerknica v drugi slovenski ligi lahko ocenjujemo kot zelo uspešno, saj vemo, da imajo vsi ostali klubi v tej ligi boljše pogoje za trening. Treninzi in tekmovalni so namreč še vedno samo na prostem, ker v Cerknici ali v neposredni bližini ni primerne telovadnice in je moštvo odvisno od ugodnih ali neugodnih vremenskih razmer. Kljub temu pa lahko ugotovljamo, da so lepi uspehi posledica sistematičnega strokovnega dela z moštvom.

Pohvalo zaslužijo tudi mladinci, ki se vse uspešneje kosajo s

svojimi vrstniki. Pomembno je tudi, da se jih vse več že uspešno vključuje v člansko moštvo.

Končna lestvica:

1. Kras Sež.	18	14	4	1479:1226
2. AET Tol.	18	13	5	1276:1176
3. Cerknica	18	12	6	1358:1254
4. Postojna	18	12	6	1227:1167
5. Tik Kob.	18	11	7	1318:1143
6. Idrija	18	10	8	1204:1089
7. Kladivar	18	8	10	1354:1359
8. Primorje	18	5	13	1161:1279
9. Pivka	18	4	14	1141:1402
10. Eta Cerkno	18	1	17	975:1398

MLADINCI:

1. Koper, 2. Lesonit, 3. Postojna, 4. Cerknica, 5. Sežana...

T. Zigmund

Filmi v novembru

1. 11. ob 16. uri in ob 19.30 — ameriški film ČLOVEK Z AVTORITETO (kriminalka).
2. 11. ob 16. uri in ob 19.30 — ameriški film KARAMBOL (western).
3. 11. ob 19.30 — ameriški pustolovski film SHAFT V AFRIKI.
6. 11. ob 19.30 — nemški film JIMMY SE PRIBLIŽUJE MAVRICI (kriminalka).
8. 11. ob 19.30 in 9. 11. ob 16. uri — ameriški pustolovski film POZEJDONOVE PUSTOLOVSCINE (višje cene).
9. 11. ob 19.30 — ameriški zgodovinski film SAMSON IN DALILA.
10. 11. ob 19.30 — ameriški film PRIVATNI DETEKTIV (kriminalka).
13. 11. ob 19.30 — švedski erotični film KLJUČ ZA VSAKO KLJUČAVNICO.
15. 11. ob 19.30 in 16. 11. ob 16. uri — francoska komedija LE KJE JE 7. ČETA?
16. 11. ob 19.30 — ameriški pustolovski film SUROVA OKLAHOMA.
17. 11. ob 19.30 — ameriška drama AMERICA GRAFFITI (drama).
20. 11. ob 19.30 — ameriški film MOŽ, KI JE LJUBIL CAT DANCING (western, drama).
22. 11. ob 19.30 in 23. 11. ob 16. uri — ameriška komedija MOŽ Z VZHODA.
23. 11. ob 19.30 — ameriška kriminalka STRAH JE KLJUČ.
24. 11. ob 19.30 — ameriška kriminalka UBITE CHARLIJA WARICKA.
27. 11. ob 19.30 — francoska komedija SKRIVNOST PARIŠKEGA PODZEMELJA.
29. 11. ob 16. uri in ob 19.30 — ameriški pustolovski film TOM SAWYER.
30. 11. ob 16. uri in ob 19.30 — hongkonški film KARATE V SLUŽBI INTERPOLA.

Zbor tabornikov iz Notranjske in Primorske

Razstava plemenske živine je lepo uspela

Zbornik: „Prazniki slovenskih občin“

V novembru bo izšel zbornik Prazniki slovenskih občin, posvečen 30. obletnici osvoboditve naše domovine.

Zbornik izdaja Skupnost slovenskih občin. Poleg avtorjev, ki so jih sestavljali udeleženci NOB, raziskovalci in poklicni zgodovinarji, so pri pripravi in urejanju zbornika sodelovali tudi drugi znanstveni sodelavci. Zbornik obsega poljudnostrokoven opis vseh dogodkov, ki so bili izbrani za občinske praznike in praznik mesta Ljubljane, avtorji pa so po svoji presoji vtakali v opisovanje tudi dogajanja pred dogodki in po njih ter dali s tem širši vpogled v zgodovino našega revolucionarnega gibanja in narodnoosvobodilnega boja. Zato je zbornik pisan mozaik dogodkov iz naše revolucionarne preteklosti. To je prva publikacija pri nas, v kateri bodo predstavljene vse slovenske občine ob dogodkih posebnega pomena, ki so bili izbrani za občinske praznike, in tudi prva, ki tako osvetljuje del naše revolucionarne zgodovine in s tem daje bogat prispevek k oživljanju tradicij narodnoosvobodilnega boja in revolucionarnega delavskega gibanja.

Prednaročniška cena zbornika je 100 din, prednaročila pa sprejemamo do 10. novembra 1975 na naslov: Skupnost slovenskih občin, Ljubljana, Cankarjeva c. 5, žiro račun št. 50101-678-48155.

Naši upokoјenci

30. septembra je bila upokoјena Terezija KOTNIK, pomočnik pri trovaljni brusilki.

V Tovarni lesnih izdelkov Stari trg je bila zaposlena od leta 1960 in je med zaposlitvijo delala na različnih delovnih mestih. V njenem prihodnjem življenju ji želimo še vrsto zdravih in srečnih let!

Delovna skupnost
TOZD TLI Stari trg

V spomin

4. oktobra je nenadoma ugasnilo življenje našega delavca Jožeta Zalarja iz Otav. Sodelavci so bili pretreseni ob novici o njegovi smrti, saj je dopolnil komaj 46 let življenja, ko je moral brez slovesa tja, od koder ni vrnitve. Zelezo in pločevina sta zopet izterjala svoj davek in pretregala nit življenju, ki je bilo na vrhuncu ustvarjanja.

Jože je bil priden in vesten delavec. Zaposlen je bil v oddelku mehke plastike vse od prvih začetkov uvajanja te proizvodnje v letu 1974, prej pa je dve leti delal na skladišču lesa.

Aktivno je deloval tudi v organizaciji upravljanja ter kot delegat v zboru združenega dela in v krajevni skupnosti.

Ostali nam bo v spominu takšen kakršen je bil, vever, nasmejan in radoživ.

Delovna skupnost
TOZD Tovarna ivernih plošč
Cerknica

11. oktobra je hudim poškodbam zaradi prometne nesreče podlegel naš dolgoletni delavec Vinko AVSEC, star komaj petinštirideset let.

V naši tovarni je delal neprekinjeno od leta 1954 in se s svojim delom pokazal kot prizadeven delavec in dober tovariš. Delal je kot vodja izmene zabojarne, inštruktor zabojarne in v zadnjih letih kot merilec žaganega lesa na skladišču.

Ostali nam bo v trajnem spominu kot vztrajen in prizadeven delavec.

Delovna skupnost
TOZD TLI Stari trg

IZID NAGRADNEGA ZREBANJA

Na naš razpis ob nagradnem »mini kvizu« je prispelo 49 rešitev. Komisija je izmed pravih rešitev izžrebala naslednje nagrajence:

150 din — Ženi Zemljak, Grahovo, n.h. 61384 Grahovo

100 din — Milena Kočevar, Skupne dejavnosti

50 din — Silvana Lah, Cesta 4. maja 92, Cerknica

po 10 din pa prejmejo: Marija Vidmar, TP Martinjak, Romana Kovač, Grahovo, n.h. 61384 Grahovo, Viktor Adamič, Podskrajnik 9, Cerknica, Joža Miler, Skupne dejavnosti, Joža Meden, Skupne dejavnosti, Stanka Mekinda, Videm 18, Cerknica, Silva Perčič, Cesta pod Slivnico 1, Cerknica, Ivan Lavrenčič, Peščenik n.h., Cerknica, Ivan Skrlj, TP Martinjak in Joži Mišič, Videm 2, Cerknica.

Nagrajencem iskreno čestitamo! Nagrade lahko dvignejo v blagajni Skupnih dejavnosti, ostalim pa jih bomo poslali po pošti.

REŠITEV NAGRADNEGA MINI KVIZA

Pravilni so naslednji odgovori:

1. 1947, 2. 243, 3. 1950, 4. Franc Intihar, 5. 1954, 6. 1959, 7. 1965, 8. 1971, 9. 1973, 10. 1974, 11. Janez Voljč, 12. Andrej Lutman, Franc Mele, Jože Lesar, ing. Jože Strle (upoštevani so tudi odgovori, ki so omenjali tudi v.d. gl. direktorja tov. Žigmana in T. Kebeta, 13. 1850.

Brestov obzornik, glasilo delovne skupnosti Brest Cerknica. Glavni in odgovorni urednik Božo LEVEC. Ureja uredniški odbor: Ivanka GODEŠA, Mirko GERŠAK, Marija GRBEC, Jože KLANČAR, Božo LEVEC, Branko MIŠIČ, Franc MLAKAR, Danilo MLINAR, Franc MULEC, Miha SEPEC in Zdravko ZABUKOVEC. Foto: J. SKRLJ, Tiska Železniška tiskarna v Ljubljani. Naklada 2500 izvodov.